

Správa o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2018

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Príčiny a výskyt povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2018. 2	
2.1 Meteorologické príčiny povodní	2
2.2. Hydrologická situácia a výskyt povodní	4
3. Zistené nedostatky a návrhy opatrení na odstránenie zistených nedostatkov	7
4. Celkové zhodnotenie obdobia prvého polroka 2018.....	8
5. Prehľad výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových zabezpečovacích a povodňových záchranných prác, peňažných náhrad a povodňových škôd.....	10
5.1 Výdavky na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác.....	10
5.2 Výdavky na vykonávanie povodňových záchranných prác	10
5.3 Vyhodnotenie nároku na peňažnú náhradu	11
5.4 Vyhodnotenie povodňových škôd	11

1. Úvod

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky predkladajú na rokovanie vlády Slovenskej republiky Správu o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2018 (ďalej len „správa“) na základe § 19 ods. 11 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred povodňami“). Vláda Slovenskej republiky schválila Správu o priebehu a následkoch povodní na území Slovenskej republiky v období od júla do konca decembra 2017 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 263 z 6. júna 2018.

V Správe sú spracované podklady, ktoré vychádzajú zo správ orgánov vykonávajúcich ochranu pred povodňami a Slovenského hydrometeorologického ústavu, z konkrétnych povodňových situácií na území Slovenskej republiky počas prvej polovice roka 2018, a teda nezahŕňajú všetky príčiny povodní.

2. Príčiny a výskyt povodní na území Slovenskej republiky v období od januára do konca júna 2018

Na území Slovenska v prvých šiestich mesiacoch roka 2018 vznikali povodne s odlišným charakterom. Na základe zhodnotenia hydrologickej situácie, charakteristík príslušných povodí a vývoja meteorologickej situácie možno konštatovať, že počas zimných mesiacov sa vyskytli povodne z topenia sa snehu a zo zrážok v podobe dažďa a snehu najmä v Košickom kraji. V jarých mesiacoch prevažovali povodne na území Žilinského, Banskobystrického, Prešovského a Košického kraja. Boli zapríčinené výdatnými a trvalými zrážkami vo forme dažďa, ktoré spôsobili vzostupy vodných hladín. V priebehu leta dominovali povodne zapríčinené prívalovými dažďami. Z geografického hľadiska vznikali tieto povodne v prevažnej väčšine na území severného, stredného a východného Slovenska. Podrobný opis meteorologických príčin a zhodnotenia hydrologických situácií povodní je uvedený v ďalších kapitolách (zdroj textu a obrázkov: SHMÚ, SVP, š. p., okresné úrady v sídle kraja).

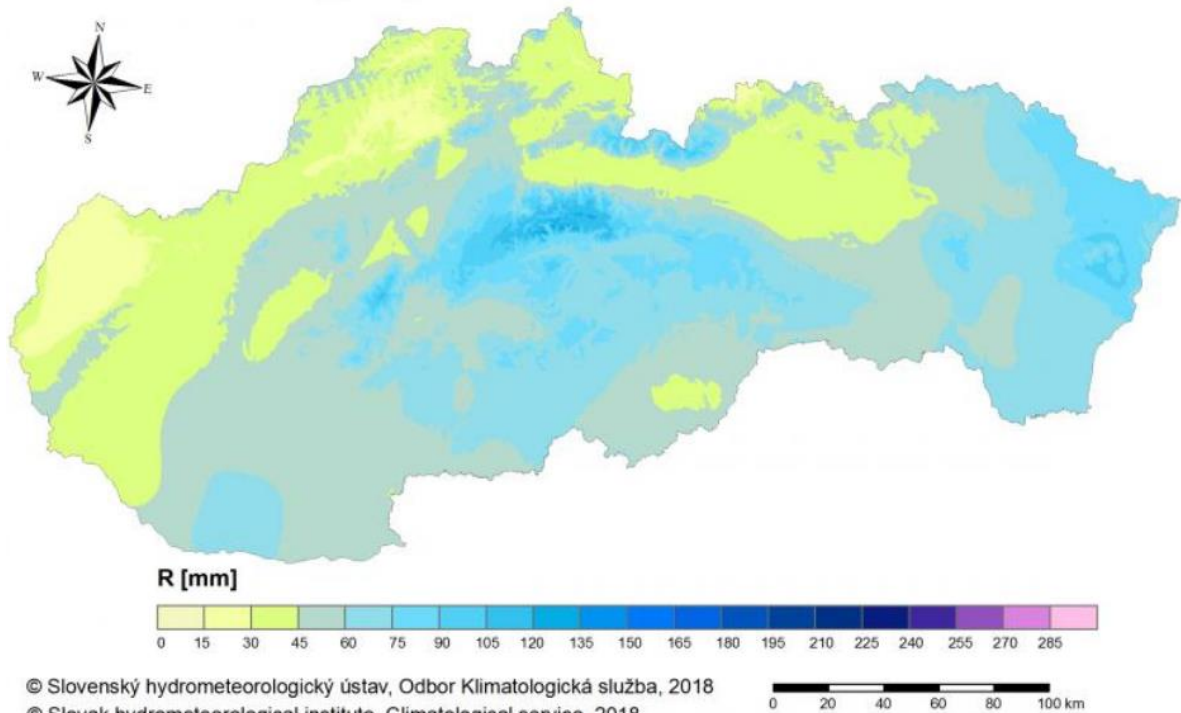
2.1 Meteorologické príčiny povodní

Povodňové situácie na východnom Slovensku začiatkom roka 2018 boli pokračovaním povodňových situácií, ktoré sa začali ešte v decembri 2017. Celkový priebeh počasia v decembri 2017 bol pomerne dynamicky sa meniaci s častým striedaním teplejšej a chladnejšej morskej vzduchovej hmoty. Pre charakter počasia boli zrážky, ktoré spôsobili povodňové situácie, vo forme snehu a v nižších polohách vo forme dažďa. V samom závère decembra po prechode teplého frontu opäť prúdil teplý vzduch.

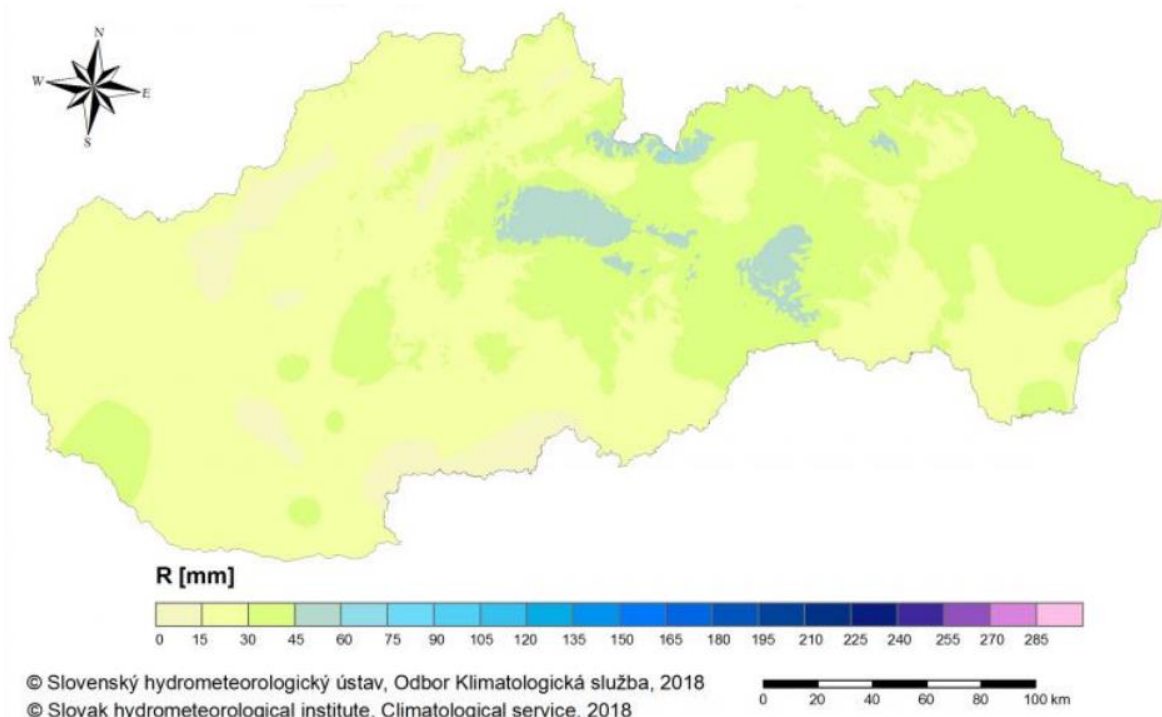
Teplý charakter počasia, ktorý na území Slovenska pretrvával prakticky celý január a ešte aj začiatkom februára priniesol na územie východného Slovenska druhú vlnu povodňovej aktivity. K povodňovým situáciám došlo v dôsledku zrážkovej činnosti a následného topenia sa snehu na slovenskej a na ukrajinskej časti povodia Bodrog.

V marci boli výrazné výkyvy v počasí. Po mimoriadne chladnom úvode mesiaca, kedy na Slovensku teplota vzduchu klesla až na $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$ sa výrazne oteplilo a teplota vzduchu dosiahla takmer $20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Následne teplota vzduchu postupne klesala a koncom mesiaca nastalo výrazné ochladenie. Posledné marcové dni a začínajúci mesiac apríl priniesli výdatné a trvalé zrážky vo forme dažďa, ktoré spôsobili vzostupy vodných hladín na viacerých tokoch Slovenska.

Následne prúdil na územie Slovenska od severozápadu chladný vzduch a zrážková činnosť postupne ustala. Mesiac marec bol zrážkovo normálny až silne nadnormálny a mesiac apríl zrážkovo normálny až podnormálny (Obr. 1 a 2). Priestorový úhrn atmosférických zrážok pre územie východného Slovenska dosiahol v mesiaci marec 64 mm, čo predstavuje 152% normálu a prebytok zrážok 22 mm. V mesiaci apríl to bolo len 39mm, čo predstavuje 72% normálu a deficit zrážok 15 mm.

Obr. 1 Mesačný úhrn atmosférických zrážok na Slovensku v marci 2018, zdroj:SHMÚ

Obr. 2 Mesačný úhrn atmosférických zrážok na Slovensku v apríli 2018, zdroj:SHMÚ

V mesiacoch máj a jún sa vyskytlo na území Slovenska časté striedanie chladného vzduchu s prílivom teplého a vlhkého vzduchu. Povodňové situácie v tomto období boli vyvolané predovšetkým krátkodobými a intenzívnymi zrážkovými činnosťami prevažne búrkového charakteru. Nevyvolávali iba vzostup vodnej hladiny v tokoch, ale aj výrazný povrchový odtok z poľnohospodárskej pôdy a lesného územia.

2.2. Hydrologická situácia a výskyt povodní

Pretrvávanie vyhlásených SPA v mesiaci január 2018 na východnom Slovensku súviselo s realizáciou a ukončením začatých zabezpečovacích prác.

Začiatkom mesiaca február zasiahla územie východného Slovenska druhá vlna povodňovej aktivity evidovaná v rámci povodňovej udalosti trvajúcej od 9. 12. 2017 až do 2. 3. 2018. V dôsledku zvýšenej zrážkovej činnosti vo forme snehu a dažďa došlo k opätovnému vzostupu hladín v kanálovej sieti povodia Laborca. Pri ČS Jenkovce a Bežovce došlo k vyliatiu vody z prírodných kanálov. Začiatkom mesiaca február došlo v dôsledku zrážkovej činnosti a následným topením sa snehu na slovenskej aj na ukrajinskej časti povodia Bodrogu, k postupnému vzostupu hladiny na hraničnom vodnom toku Latorica. Krátkodobo bolo pozorované aj prekročenie úrovne III. SPA na vodnom toku Roňava v profile Michal'any, správca toku však k vyhláseniu stupňa povodňovej aktivity nepristúpil.

Vďaka premenlivému charakteru počasia v marci a apríli, po výdatných celodenných atmosférických zrážkach došlo na území severného Slovenska v niekoľkých obciach v povodí Revúcej k rýchlemu stúpaniu hladiny vody vo vodných tokoch a k následnému vyliatiu vody z koryta a zaplaveniu katastrálneho územia obcí (Liptovské Revúce, Vrbina, Suchá, Veľký Hričkov). Po vyhlásení odpovedajúceho SPA začali obce vykonávať záchranné a zabezpečovacie práce na území obce vo vlastnej réžii.

Povodňová situácia na území východného Slovenska mala počas mesiacov marec a apríl charakter krátkodobých lokálnych povodňových epizód. Povodňové situácie počas marca spôsobovalo topenie sa snehových zásob a na začiatku apríla boli zapríčinené výdatnými zrážkami vo forme dažďa, ktoré sa vyskytli najmä počas víkendu 31. 3. 2018 a 1. 4. 2018. Kulminačné vodné stavy, prietoky, N-ročnosť, SPA, dátum a hodina ich výskytu vo vodomerných staniách v apríli v povodí Hornádu a Bodrogu sú uvedené v tabuľkách č. 1 a 2. V dôsledku spomínanej zrážkovej činnosti došlo k rýchlym a výrazným vzostupom vodných stavov. Na väčšine tokov povodňová situácia netrvala dlho a vodné stavy klesli pod SPA už v priebehu nasledujúceho dňa. Na niektorých vodných tokoch dochádzalo k vybreženiu vody z korýt a zaplaveniu príľahlých nehnuteľností a cestných komunikácií. Správca vodného toku a starostovia obcí zabezpečovali práce zamerané na spriechopenie a odstránenie naplavenín z prietokových profilov. Vodné stavy na dolnom Hornáde a dolnom Laborci boli ovplyvnené aj manipuláciami na vodných dielach. SPA neboli prekročené v povodí Popradu.

Tab. 1 Kulminácie vodných stavov v povodí Hornádu v apríli 2018, zdroj: SHMÚ

Stanica	Tok	Dátum	Hodina	H _{max.} [cm]	Q _{max.} [m ³ s ⁻¹]	N - ročnosť	Stupeň PA
Stratená	Hnilec	1.4.	3:30	112	8.84	1	1.
Demjata	Sekčov	1.4.	13:00	121	18.5	1	1.
Svinica	Svinický potok	1.4.	14:30	151	14.8	2	1.
Sabinov	Torysa	1.4.	14:45	172	48.1	1	1.
Švedlár	Hnilec	1.4.	15:30	242	20.7	<1	1.
Bohdanovce	Olšava	1.4.	22:00	330	37.6	2	3.
Prešov	Sekčov	2.4.	1:15	207	41.8	1 - 2	1.
Ždaňa	Hornád	2.4.	3:00	405	260.0	1 - 2	2.
Košické OPšany	Torysa	2.4.	16:30	400	88.0	1	3.
Stratená	Hnilec	6.4.	17:45	107	7.19	<1	1.
Švedlár	Hnilec	6.4.	23:15	240	19.8	<1	1.
Kysak	Hornád	9.4.	7:45	241	82.0	<1	1.

Tab.2 Kulminácie vodných stavov v povodí Bodrogu v apríli 2018, zdroj: SHMÚ

Stanica	Tok	Dátum	Hodina	H _{max.} [cm]	Q _{max.} [m ³ s ⁻¹]	N - ročnosť	Stupeň PA
Krásny Brod	Laborec	1.4.	10:30	156	83.4	5	1.
Bardejovská Dlhá Lúka	Kamenec	1.4.	10:30	146	10.4	<1	1.
Stropkov	Ondava	1.4.	12:30	288	146	1 - 2	3.
Remetské Hámre	Okna	1.4.	12:45	196	10.7	2 - 5	1.
Papín	Udava	1.4.	14:15	172	32.2	1 - 2	1.
Miňovce	Ondava	1.4.	15:00	396	167	2	1.
Koškovce	Laborec	1.4.	15:15	238	182	5	2.
Snina	Cirocha	1.4.	16:30	208	73.5	2 - 5	1.
Jabloň	Výrava	1.4.	16:45	184	28.7	1	2.
Giraltovce	Radomka	1.4.	17:00	198	15.8	2 - 5	2.
Udavské	Udava	1.4.	18:15	229	77.9	2 - 5	1.
Michaľany	Roňava	1.4.	19:15	328	16.0	1 - 2	3.
Hanušovce	Topľa	1.4.	20:15	197	121	1 - 2	1.
Humenné	Laborec	1.4.	20:30	368	329	2 - 5	2.
Zemplínsky Branč	Chlmec	2.4.	3:15	172	7.06	2 - 5	1.
Michalovce - Žabjany	prítok do nádrže	2.4.	5:30	578	197		2.
Lekárovce	Uh	2.4.	7:15	679	385	<1	1.
Horovce	Ondava	2.4.	10:15	470	305	1 - 2	2.
Ižkovce	Laborec	2.4.	18:00	703	443	1 - 2	2.
Veľké Kapušany	Latorica	6.4.	2:45	656	115	<1	2.
Streda nad Bodrogom	Bodrog	7.4.	15:00	759	438	<1	2.

V povodí Hornádu z dôvodu topenia sa snehových zásob v polovici marca došlo k rýchlemu stúpaniu hladiny rieky Hornád v katastrálnom území obce Kechnec s predpokladom vylitia predmetného vodného toku. Po vyhlásení II. SPA sa pristúpilo aj k potrebnej manipulácii na VS Ružín. Vplyvom intenzívnej zrážkovej činnosti začiatkom apríla došlo k výraznému vzostupu vodných hladín na vodnom toku Olšava a Torysa. Na uvedených tokoch bol prekročený II. SPA. Následne bol vyhlásený aj III. SPA na území obce Družstevná pri Hornáde. Na vodomernej stanici Ždaňa bol po zvýšenej zrážkovej činnosti dosiahnutý II. SPA na toku Hornád – hraničný úsek. Vodný stav na toku Hornád bol ovplyvnený zvýšenými prítokmi na jeho prítokoch, ale aj manipuláciou na VS Ružín I. Následkom privalových dažďov začiatkom apríla došlo k povodňovým situáciám aj v obciach Malá Vieska a Herľany. Povrchovým odtokom boli zaplavené miestne komunikácie a dvory súkromných obydlí.

V povodí Laborca začiatok mesiaca apríl priniesol vzostup vnútorných vôd na ČS Stretávka, ČS Jenkovce, na prítokoch Záchytného kanála a ČS Veľké Raškovce. Zároveň aj vzostup hladín vodných tokov Udava a Rieka v k. ú. Nižná Jablonka dosahujúcich II. SPA. Na drobných vodných tokoch došlo k pomiestnym vylitiám. V obci Jovsa došlo k vylitiu Jovsianskeho potoka a zaplaveniu objektu ČOV.

V povodí Dunajca boli v apríli pri prevádzkovej činnosti zamestnancov správcu toku zistené vývery na ľavostrannej ochrannnej hrádzi otvorenej časti derivačného kanála VS hať Huncovce nad päťou hrádze a súvislé zamokrenie päty hrádze s následným rozlievaním do terénu. Na základe vzniknutej mimoriadnej situácie bol Okresným úradom Prešov vyhlásený II. SPA.

V povodí Bodrogu v dôsledku oteplenia sprevádzaného zrážkovou činnosťou v mesiaci marec dochádzalo na kanálovej sieti gravitujúcej k ČS v pôsobnosti správy povodia k postupnému zvyšovaniu vodných hladín. V prvej polovici mesiaca apríl dochádzalo v dôsledku dlhotrvajúcej zrážkovej činnosti k vzostupom vodných hladín aj na vodných tokoch. Povodňovou vlnou došlo k prekročeniu úrovne III. SPA na vodnom toku Roňava v profile Michalany a vodnom toku Ondava v profile Stropkov. K prekročeniu úrovne II. SPA došlo na vodnom toku Trnávka v profile Trebišov – časť Paričov, na toku Ondava v profile Horovce, na toku Topľa v profile Sečovská Polianka v katastri Sečovská Polianka v okrese Vranov n/Topľou a toku Topľa v úseku pod haťou v okrese Trebišov, na toku Latorica v profile Veľké Kapušany a na toku Bodrog v profile Streda nad Bodrogom. Pozorovaný vzostup hladín bol aj na prítokoch Ondavy a Tople v okresoch Vranov nad Topľou a Humenné.

Povodňové situácie v mesiacoch máj a jún na území celého Slovenska boli vyvolané predovšetkým krátkodobými a intenzívnymi zrážkovými činnosťami prevažne búrkového charakteru.

Zrážková situácia zo začiatku júna v Trnavskom kraji vyvolala zvýšený povrchový odtok a následné zaplavenie intravilánov obcí Horná Potôň a Štvrtok na Ostrove okresu Dunajská Streda, obce Hviezdoslavov a mesta Dunajská Streda okresu Dunajská Streda a intravilán a extravilán obce Sasinkovo okresu Hlohovec. Zaplavené boli poľnohospodárske pozemky, záhrady, rodinné domy, miestne a účelové komunikácie.

Na území severného Slovenska intenzívna búrková činnosť v polovici mesiaca máj spôsobila vzostup vodných hladín na úroveň III. SPA na Brestovskom potoku v katastrálnom území Brestovec a na vodnom toku Myjava a jej prítokoch v katastrálnom území Turá Lúka. Na konci mesiaca máj búrková činnosť spôsobila vzostup prietokov na vodných tokoch v oblasti Oravských Beskyd a bol tiež dosiahnutý III. SPA na vodnom toku Lednica a prítokoch v katastrálnom území Lednica a vodnom toku Zubák a prítokoch v katastrálnom území Zubák a Horná Breznica. Svahové vody a následné zanesenie rigolov a upchatie priepustov v dolnej časti obce Mútne spôsobilo vyliatie vodného toku Mútnik. Na základe týchto skutočností bol starostom obce vyhlásený III. SPA. Zaplavené boli miestne a prístupové komunikácie. Začiatkom júna bol vyhlásený III. SPA na vodnom toku Kalník v katastrálnom území Horný Kalník a Dolný Kalník. V obciach došlo k vyliatiu vody z toku na priľahlé pasienky a poľnohospodársku pôdu a k poškodeniu objektu cestného mosta na miestnej komunikácii. Vodou z povrchového odtoku boli zaplavené dvory a záhrady niekoľkých rodinných domov.

Na území Banskobystrického kraja, v okresoch Rimavská Sobota a Revúca, sa vyskytlo koncom mája a v prvej polovici júna viacero povodňových situácií vyvolaných búrkovou činnosťou. Boli prekročené II. a III. SPA na tokoch v niekoľkých obciach a mestách (Kružno, Hnúšťa, Gemerský Sad, Hucín, Kameňany a Lubeník). Vodou z povrchového odtoku a vybrežením niektorých tokov došlo k zaplaveniu budov, záhrad, poľnohospodárskej pôdy a cestných komunikácií.

Povodňami postihnuté územia na východnom Slovensku počas mesiacov máj a jún boli dôsledkom lokálnych intenzívnych búrok. V povodí Hornádu v druhej polovici mája došlo k vzostupu hladín drobných vodných tokov, Rešický potok a potok Grúnik, v katastrálnom

území Rešica a k zvýšenému povrchovému odtoku z okolitých svahov v katastrálnom území obce Janík. Koncom mája a začiatkom júna zaplavili svahové vody aj časť intravilánu obce Gánovce.

Na vodných tokoch a vodných stavbách v Správe povodia Laborca prevládal v máji vzostup vodných hladín. Na povodňových úsekoch XI.-A/6 a XI.-A/2 došlo k pomiestnym vyliatiam vodných tokov Pčolinka v katastrálnom území obcí Čukalovce a Pčoliné a vodného toku Hostovický potok v katastrálnom území Hostovice. Došlo k odplaveniu časti pozemku, vytvoreniu nánosov v toku, pomiestnych nátrží a nebezpečenstvu poškodenia cestnej komunikácie. Začiatkom júna v intraviláne obce Pichne došlo k vyliatiu vody z koryta toku Pichnianka. Vo večerných hodinách dňa 12. 6. 2018 došlo k výraznému zvýšeniu hladiny na vodnom toku Udava v katastrálnom území obce Osadné, povodňový úsek XI.-A/2. V dôsledku vzostupu hladiny vodného toku Udava dosahujúcej úroveň II. SPA došlo k narušeniu brehov koryta toku, podmytiu miestnej komunikácie a parkoviska v intraviláne obce.

V povodí Dunajca došlo koncom júna k vzostupu vodnej hladiny s vyliatím vody mimo koryta hraničného vodného toku Biela voda v Tatranskej Javorine, povodňový úsek č. XIX. Ohrozená bola prístupová cesta do Bielovodskej doliny, na cestnej komunikácii sa nachádzala voda vo výške cca 0,5 m v dĺžke 200 m. Na návrh správcu vodného toku bol MŽP SR v uvedenom hraničnom úseku vyhlásený II. SPA.

V súvislosti s hydrologickou situáciou na vodných tokoch počas prvého polroka 2018 boli vykonávané manipulácie na VS Domaša, VS Bukovec, VS Starina, hať Humenné a Strážske, VS Zemplínska Širava, aby sa zabezpečil plynulý odtok zvýšených prietokov. Na VS sa manipulovalo v zmysle platných manipulačných poriadkov.

3. Zistené nedostatky a návrhy opatrení na odstránenie zistených nedostatkov

Počas povodní v spracovanom období bolo v povodňami zasiahnutých oblastiach zistených viacero nedostatkov:

- Nedodržanie ustanovenia § 26 ods. 3 písm. b) prvého bodu zákona o ochrane pred povodňami – *„Obec vykonáva v rámci preneseného výkonu štátnej správy na úseku ochrany pred povodňami tieto činnosti, počas povodňovej situácie: vyhlasuje a odvoláva II. stupeň povodňovej aktivity a III. stupeň povodňovej aktivity pre územie obce na návrh správcu vodohospodársky významného vodného toku alebo správcu drobného vodného toku, alebo z vlastného podnetu a informuje o tom bezodkladne okresný úrad alebo koordinačné stredisko integrovaného záchranného systému alebo Hasičský a záchranný zbor, správcu vodohospodársky významných vodných tokov a ústav“*,
- nedodržiavanie ustanovenia § 30 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) – *„vlastník, správca alebo nájomca poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovaniu vodných pomerov; je povinný najmä zabraňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia“*,

- nepostačujúca, znefunkčnená či absentujúca sieť rigolov, priekop, priepustov a dažďovej kanalizácie na odvádzanie vôd z povrchového odtoku hlásená zo strany obcí,
- nepostačujúca údržba vodných tokov, horských bystrín (v úsekoch s umiestneným potrubím) a brehových porastov ich správcami hlásená zo strany obcí,
- poruchy špeciálnej techniky a zariadení (stierací stroj, čerpadlá a pod.) na ČS hlásené zo strany správcov vodných tokov,
- narušenie koruny ochranej hrádze toku vplyvom začínajúceho zosuvu zo vzdušnej strany ochranej hrádze.

Na základe identifikovaných nedostatkov sú orgánmi ochrany pred povodňami navrhované nasledovné opatrenia na ich odstránenie:

- Upozorňovať obecné úrady na ich povinnosti vyplývajúce zo zákona o ochrane pred povodňami v prípade vzniku povodňového ohrozenia o bezodkladnom informovaní správcu vodných tokov, o vyhlásení a odvolávaní stupňov povodňovej aktivity,
- pri lesohospodárskej a poľnohospodárskej činnosti realizovať opatrenia na zamedzenie erozívnej činnosti, urýchlenia povrchového odtoku a odplavovania humózneho vrstvy, resp. drevnej hmoty (obsiať problematické úseky poľnohospodárskej pôdy husto siatymi obilninami alebo krmovinami, vykonávať orbu po vrstevniciach),
- zabezpečiť pre plynulý odtok prečistenie cestných priekop, priepustov a odvodňovacích kanálov najmä v intravilánoch obcí,
- zabezpečiť prietočnosť korýt vodných tokov ich pravidelnou údržbou (odstraňovanie prekážok, čistenie korýt od nánosov),
- dôsledne vykonávať povodňové prehliadky vodných tokov a vodných stavieb zasiahnutých povodňou,
- vykonávať kontrolu plnenia povinností vyplývajúcich z právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami.

4. Celkové zhodnotenie obdobia prvého polroka 2018

V sledovanom období sa na území Slovenska vyskytli povodne vyvolané najmä charakterom počasia. V dôsledku výrazného otepľovania sa spojeného s tekutými zrážkami a s topením sa snehovej pokrývky v zimnom období a výdatnými zrážkami z trvalého či prívalového dažďa v jarnom a letnom období došlo na viacerých tokoch Slovenska k vzostupom vodných hladín. Ďalším faktorom často identifikovaným v spracovanom období, ktorý ovplyvnil povodňové situácie je nepostačujúca údržba prietochnej kapacity vodných tokov, horských bystrín, cestných priepustov, sietí rigolov a priekop, čo v prípade výdatných atmosférických zrážok spôsobuje upchávanie prietochných profilov naplaveninami a nedostatočné odvádzanie vôd z povrchového odtoku. Zrážková činnosť ovplyvnila aj hladiny vôd v kanálových sieťach, z toho dôvodu bolo potrebné zabezpečovať prečerpávanie vnútorných vôd na ČS.

V zmysle zákona o ochrane pred povodňami boli počas vzniku povodňových situácií vyhlásené SPA príslušnými orgánmi v povodňou zasiahnutých oblastiach, boli zvolené príslušné povodňové komisie a vykonávaná hliadková služba. Správca vodných tokov monitoroval v teréne situáciu na vodných tokoch a VS. Sledoval vývoj hydrologickej situácie na povodňou zasiahnutých úsekoch. Po vyhlásení III., resp. II. SPA začal realizovať povodňové zabezpečovacie práce v súlade s § 17 zákona o ochrane pred povodňami. Povodňové záchranné práce vykonávali predovšetkým občania postihnutých obcí v spolupráci s príslušníkmi

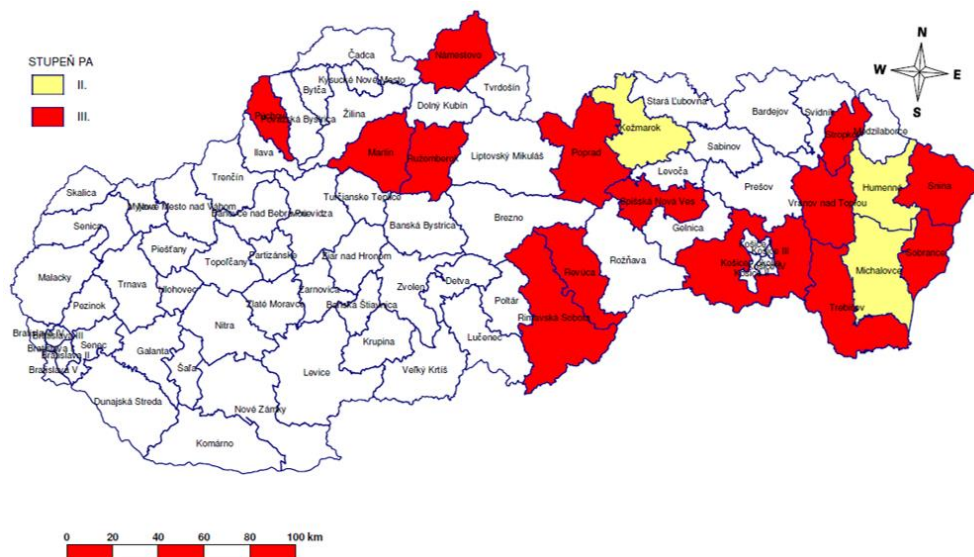
jednotiek základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému a príslušníkmi obecných hasičských útvarov/obecných hasičských zborov.

Počas sledovaného obdobia sa na území Slovenska vyskytlo celkovo 172 dní s povodňovou aktivitou. Z toho bolo 25 dní s vyhláseným III. SPA, pričom v januári a februári nebol zaznamenaný ani jeden deň. Počty dní s vyhláseným II. a III. SPA na vodných tokoch a ČS v jednotlivých mesiacoch sledovaného obdobia sú uvedené v rámci celej SR v tabuľke č. 3. Prehľad vyhlásených SPA v jednotlivých okresoch evidovaných správcom vodohospodársky významných vodných tokov je zobrazený na obr. 3. V tabuľkovej prílohe správy sú podrobne spracované informácie o vyhlásení a odvolaní SPA a mimoriadnych situáciách, vyhodnotených výdavkoch, použitých materiáloch a zariadeniach spojených so vzniknutými povodňami.

Hydrologická situácia na území Slovenska bola nepretržite monitorovaná pracovníkmi SHMÚ. Zároveň bola široká verejnosť nepretržite informovaná o aktuálnych vodných stavoch vo vodomerných staniách a o vydávaných a aktualizovaných hydrologických výstrahách.

Tab.3 Vyhlásené SPA v období od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2018 na území SR

	január	február	marec	apríl	máj	jún	spolu
II. SPA	31	28	22	30	31	30	172
III. SPA	0	0	1	4	9	11	25

Obr. 3 Mapa vyhlásených SPA podľa okresov za obdobie od 1. 1. 2018 do 30. 06. 2018, zdroj: SVP, š. p.

Po zhrnutí predložených podkladov a informácií od orgánov vykonávajúcich ochranu pred povodňami možno konštatovať, že operatívnym a kvalitným vykonávaním povodňových záchranných i zabezpečovacích prác došlo k zabráneniu vzniku ešte väčších škôd na majetku občanov, obcí a štátu. Zároveň je potrebné naďalej upozorňovať príslušné orgány na ich povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov v oblasti ochrany pred povodňami, a to najmä na dôsledné vykonávanie povodňových prehliadok vodných tokov a vodných stavieb zasiahnutých povodňou vrátane verifikácie odhadnutých povodňových škôd.

5. Prehľad výdavkov vynaložených na vykonávanie povodňových zabezpečovacích a povodňových záchranných prác, peňažných náhrad a povodňových škôd

5.1 Výdavky na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác

V zmysle § 17 zákona o ochrane pred povodňami sa povodňovými zabezpečovacími prácami predchádza vzniku povodňových škôd. Vykonávajú sa na vodných tokoch, stavbách, objektoch alebo zariadeniach, ktoré sú umiestnené na vodných tokoch alebo v inundačných územiach a v povodňovo ohrozených územiach s cieľom zabezpečiť plynulý odtok vody, chrániť stavby, objekty a zariadenia pred poškodením povodňou a zabezpečiť funkciu ochranných hrádzi a protipovodňových línii. V prvej polovici roku 2018 vznikli výdavky na vykonávanie povodňových zabezpečovacích prác vo výške 1 023 782,09 eur a vyhodnotenie je nasledovné:

a) Ministerstvo životného prostredia SR:

– Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik	966 074,52 eur
– Slovenský hydrometeorologický ústav	2 633,67 eur
Spolu:	968 708,19 eur

b) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

– Lesy SR, štátny podnik	50 624,05 eur
– Hydromeliorácie, štátny podnik	4 449,85 eur
Spolu:	55 073,90 eur

5.2 Výdavky na vykonávanie povodňových záchranných prác

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne a po povodni na povodňovo ohrozených územiach a na povodňovo zaplavených územiach. V prvej polovici roku 2018 vznikli výdavky na vykonávanie povodňových záchranných prác vo výške 79 822,76 eur a vyhodnotenie je nasledovné:

a) Ministerstvo vnútra SR:

– obce v Trnavskom kraji	8 046,91 eur
– obce v Trenčianskom kraji	11 146,19 eur
– obce v Žilinskom kraji	3 824,38 eur
– obce v Banskobystrickom kraji	16 115,32 eur
– obce v Prešovskom kraji	2 928,00 eur
– obce v Košickom kraji	5 400,57 eur
– Hasičský a záchranný zbor	3 617,54 eur
Spolu:	51 078,91 eur

b) Ministerstvo dopravy a výstavby SR:

– Železnice Slovenskej republiky	28 416,93 eur
Spolu:	28 416,93 eur

c) Ministerstvo zdravotníctva SR:

– Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Rimavskej Sobote	103,37 eur
– Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici	223,55 eur
Spolu:	326,92 eur

5.3 Vyhodnotenie nároku na peňažnú náhradu

Počas prvého polroka 2018 nevznikol nárok na vyplatenie peňažných náhrad za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, splnenú osobnú pomoc, škodu na majetku v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác a povodňových záchranných prác a za poskytnutý vecný prostriedok počas povodňovej situácie.

5.4 Vyhodnotenie povodňových škôd

Povodňové škody v prvom polroku 2018 po verifikácii tvoria sumu 318 622,22 eur, z toho tvoria škody na majetku:

– fyzických osôb	46 345,00 eur
– právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov	3 500,00 eur
– obcí	0,00 eur
– vyšších územných celkov	0,00 eur
– štátu	268 777,22 eur

Zoznam skratiek použitých v Správe a prílohách:

ČOV – čistiareň odpadových vôd

ČS – čerpacia stanica

HaZZ – Hasičský a záchranný zbor

MDV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

RÚZV – Regionálny úrad verejného zdravotníctva

SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav

SPA – stupeň povodňovej aktivity

SR – Slovenská republika

SVP, š. p. – Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik

š. p. – štátny podnik

VÚC – vyššie územné celky

VS – vodná stavba

ŽSR – Železnice Slovenskej republiky